

بررسی «آرمان ملی» از وضعیت شرکت‌های دام و طیور

مقصر بازار آشفته خوراک نهاده‌های دامی کیست؟

آرمان ملی: بازار نهاده‌های دامی دچار تنش‌های بسیار زیادی شده به گونه‌ای که تبعات آن در بازار محصولات پروتئینی مشهود است. این نابسامانی‌ها تا کمبود مرغ و طولانی شدن صف‌های خرید گرفته تا دونرخی شدن نرخ مرغ در بازار و افزایش قیمت‌ها را شامل می‌شود نتیجه هم چیزی جز ناتوانی مردم در خرید و گرایش به سمت خرید مرغ خرد شده نشد. اوضاع فعالان این صنف نیز کم از وضع مردم ندارد و در نتیجه حذف ارز ترجیحی بسیاری از صنعتگران این صنف نیز با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند و مدتی پیش فعالان این حوزه در نامه‌ای به رئیس جمهور خواهان حمایت از این صنف شدند. باین حال به دنبال تخلفات زیادی که وارد کنندگان در زمینه وارد کردن نهاده‌های دامی و طیوری گرفتند و کالا وارد نکردند تصمیم جمعی بر آن شد که ادامه این سیاست به نفع کشور و منافع ملی نیست و باید نظام پارانهای کشور اصلاح و ارز ترجیحی حذف شود و رسیدن به ثبات در صنعت پرورش دام و طیور کشور از مسیر حذف ارز ترجیحی و آزادسازی قیمت نهاده‌های دامی می‌گذرد البته به باور بسیاری از مسئولان و کارشناسان حذف ارز ترجیحی می‌تواند بسط رانت بازار را تخته کند اما اینگونه نشد و باز هم رانت بگیران وارد میدان شده و همچنان زیر پوستی به دلایلی خود مشغولند، چراکه تخلفات آن هم در شرایطی که عرضه و تقاضای نهاده‌ها مکانیزه شده و بر اساس نرخ نیبمی انجام می‌شود هیچ توجیحی ندارد و اشکال از جای دیگری است که دودش هم به چشم واردکننده می‌رود و هم مصرف کننده.

مجبور به خرید از بازار آزاد هستیم

عباس سلطان مراد یک فعال صنفی و تولیدکننده مرغ در این خصوص معتقد است: تولید کم مرغ مادر، کمبود جوجه، نهاده و نوسانات بازار باعث شده که با مشکل کمبود مرغ روبه‌رو باشیم همچنین سامانه را طوری طراحی کرده‌اند که اگر در ساعت ۷ و نیم تا ۸ صبح روز مشخص مرغدار نتواند مجوز دریافت کند دچار مشکل می‌شود و مجبور است مسافرتش از شرکت مرغ مادر را لغو کند و برای رزرو بعدی هم با مشکل روبه‌رو می‌شود این در حالی است که نزدیک به ۷۰۰ هزار تن تعداد جوجه‌ریزی داشته‌ام و هنوز برای ۱۶۰ هزار جوجه موجود از سفارش‌های سازمان شده‌ام. ما در مورد مشکل زمانی تخصیص نهاده گفت: بین زمان جوجه‌ریزی و تخصیص نهاده ۲۰ روز فاصله می‌افتد

و در این مدت مجبور به خرید از بازار آزاد هستیم که ضروری است نهاده را قبل از جوجه‌ریزی تخصیص دهند و دارای ۱۴ واحد مرغداری هستیم و در صورت کمبود نهاده از یک واحد به واحد دیگر انتقال می‌دهم اما بعضی از همکارانم به دلیل مسائل مالی مجبور به فروش مرغداری‌هایشان شده‌اند.

مکاتبه اعضای صنف طیور با مسئولان

فدراسیون طیور ایران طی مکاتباتی با مقامات مسئول کشور در اسفند ۱۴۰۰ و فروردین ۱۴۰۱ مبنی بر اظهار نگرانی مسئول شکل‌های ملی زنجیره ارزش صنعت طیور با نمایندگی این فدراسیون نوشته‌اند: زمان بر بودن تامین نهاده‌ها از مبادی ورودی که باعث می‌شود از زمان خرید تا تحویل کالا به مرغداری بیش از چند ماه زمان صرف شود از سوی دیگر ابهام در تخصیص و تأخیر در تامین ارز مورد نیاز واردات نهاده‌های دامی موجب سردرگمی واردکنندگان در واردات نهاده شده به نحوی که گمانکنند بخشی از مطالبات ارزی سال ۱۴۰۰ تسویه نشده است. همچنین بلاکلیفی زمان اجرای حذف ارز ترجیحی و ریسک بسیار بالای واردات نهاده به دلیل حجم فوق‌العاده بالای نقدینگی ناشی از حذف ارز ترجیحی و جبران ریال مورد نیاز برای این امر حیاتی به بحران تامین آتیه نهاده دامن زده است.

تخلف شرکت‌های دامی جدید هم ادامه دارد و تخلف شرکت از واردات نهاده‌ها سهیل از آن دسته تخلفاتی است که پای وزارت جهاد و بانک مرکزی و سازمان تعاون روستایی را به رسیدگی قضایی باز کرده است. ماجرا از

۷ میلیارد دلار صرف واردات نهاده‌های دامی
عضو هیأت مدیره اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران در خصوص مشکلات این صنعت گفت: عدم تأمین به موقع ارز برای ترخیص کالا موجب شده تا ۱۰ درصد از کل نهاده‌های دامی که به صورت اعتباری ترخیص شده‌اند در معرض فساد قرار بگیرد. سید جلال طلیبا افزود: تبعات چالش‌های ارزی همواره از سوی تأمین کنندگان کالاهای اساسی مطرح شده اما هیچ کارگاه‌های جری رف‌ای این معضل اندیشیده نشده است و یکی از تبعات عدم تأمین به موقع ارز این است که اعتبار تجاری ایرانی در عرصه بین‌المللی به دلیل عدم تسویه حساب به موقع مخدوش می‌شود همچنین نبود امکان تخلیه به موقع بار و افزایش هزینه دموار از زمان خرید تا تحویل کالا به مرغداری بیش از چند ماه زمان صرف شود از سوی دیگر ابهام در تخصیص و تأخیر در تامین ارز مورد نیاز واردات نهاده‌های دامی موجب سردرگمی واردکنندگان در واردات نهاده شده به نحوی که گمانکنند بخشی از مطالبات ارزی سال ۱۴۰۰ تسویه نشده است. همچنین بلاکلیفی زمان اجرای حذف ارز ترجیحی و ریسک بسیار بالای واردات نهاده به دلیل حجم فوق‌العاده بالای نقدینگی ناشی از حذف ارز ترجیحی و جبران ریال مورد نیاز برای این امر حیاتی به بحران تامین آتیه نهاده دامن زده است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به «آرمان ملی» مطرح کرد:

ارزان‌فروشی روسیه باب جدیدی برای امتیازدهی به فولادی‌ها

است که در برخی از شهرها به علت عدم اشتغال شاهد مهاجرت بوده‌ایم. فاطمی‌امین ادامه داد: برای مدیریت حوزه صنعت، معدن و تجارت باید ساز و کارها را تغییر داد مهم‌ترین مأموریت ما در وزارت صمت، رفتن به سمت سازوکارهای نوین است که این امکان را فراهم کند که ظرفیت‌های موجود بپوشاند.

خودمان قیمت کالاهای داخلی را به ارز گره زدیم

وزیر صمت به مشکلات ارزی به وجود آمده اشاره کرد و گفت: ما با دست خودمان قیمت‌های داخلی را به نرخ ارز وصل کرده‌ایم، ارز به سه روش بر روی قیمت‌ها ما تأثیر می‌گذارد به عنوان مثال وقتی نرخ ارز بالا می‌رود کالاهای وارداتی مانند روغن یا پنجه گران می‌شود اثر دوم که ارز دارد اثر انتزاعی تورمی است وقتی قیمت ارز افزایش می‌یابد مردم فکر می‌کنند برای حفظ ارزش پول دارایی خود را باید به ارز یا کالای دیگری تبدیل کنند و این موضوع نیز بر نرخ ارز اثر گذار است و اثر سوم این است که بعضی از کالاها مانند پتروشیمی طبق قوانین خودمان به نرخ ارز متصل است و لذا مسائل خارجی بر آن تأثیرگذار است. فاطمی‌امین بیان داشت: بنابراین وقتی در مورد اصلاح ساختار صحبت می‌کنیم منظورمان این است که این رویه‌ها را تغییر دهیم به عنوان مثال اثر سوم که قیمت ارز بر روی کالاها دارد را باید قطع کرد الان بازار فولاد از نرخ ارز پیروی نمی‌کند و باید در سایر مسائل دیگر نیز به همین روش پیش برویم. وی بیان داشت: در حال حاضر اصلاح ساختار به چند دلیل سخت است ما در شرایط ناپایداری قرار داریم و می‌خواهیم ساختار ساختاری انجام دهیم. در پنج سال متوالی تورم بالای ۳۰ درصد را داشته‌ایم بنابراین خیلی از مشکلات اقتصادی در این شرایط بروز کرده است و لذا اصلاح ساختار مسأله سخت است. با تغییر ساز و کار منافع برخی به هم می‌ریزد و لذا برای جلوگیری از تغییرات فشار می‌آورند.

وضعیت امروز خودروسازی قابل قبول نیست

وزیر صنعت، معدن و تجارت به ایجاد نقشه راه در صنعت خودرو اشاره کرد و گفت: اولین کار این است که در صنعت خودرو به یک ثبات برسیم که هم اکنون به آن رسیده‌ایم الان سایپار روزه ۱۸۰۰ دستگاه خودرو و ایران خودرو نیز ۲۶۰۰ دستگاه خودرو در روز تولید می‌کنند و این روند تولید ادامه دارد. وی بیان داشت: یکی از کارهای دیگر ما در حوزه خودرو تغییر پلتفرم‌هاست ما بین‌سازهای خوبی نداریم اما به دنبال آن هستیم تا در این موضوع تغییراتی ایجاد کنیم امسال علاوه بر اینکه کیفیت خودرو و تولید افزایش می‌یابد تولید بین‌سازها نیز برابر افزایش خواهد یافت. وضعیت امروز خودروسازی قابل قبول نیست اما روند تحول آن رو به رشد است. فاطمی‌امین در زمینه تجارت خارجی بیان داشت: اتفاقات خوبی در تجارت خارجی کشور افتاده است بهار امسال نسبت به بهار سال قبل صادرات ۴۰ درصد رشد داشته و تراز تجاری ما به میزان ۶۰۰ میلیون دلار مثبت بوده است. وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه ترکیب صادرات موضوعی مهمتر از رشد صادرات است، گفت: بنابراین تمرکز ما این است که ترکیب صادرات به

وارداتی از استاندارد مورد نظر ما برخوردار باشد. وزیر صنعت، معدن و تجارت در مورد زمان واردات خودرو بیان داشت: آئین‌نامه رده‌بندی واردات خودرو تهیه و تدوین شده که آئین‌نامه در دولت مطرح شده که امیدواریم که دو ماه بعد از زمان ابلاغ آن واردات خودرو انجام شود.

عرضه خودرو در بورس کالا با رانت همراه بود

وی در مورد توقف ناگهانی عرضه دو خودرو در بورس کالا اظهار داشت: از یک ماه و نیم قبل با بورس کالا مذاکراتی انجام شده است و اینبار صورت گرفته بود اما روال را جلو بردند نامه یک روز قبل به بورس کالا در مورد توقف عرضه خودرو نیز در واقع یک تأمیر حجت بود. وی اظهار داشت: بورس کالا برای عرضه کالاهای بی‌نام و نشان است من با عرضه خودرو در بورس مخالف نیستم اگر چه این کار حرفه‌ای نیست. در مورد عرضه خودرو در بورس کالا رانت وجود داشت و کسانی که رانت آنها از بین رفت فضای ریسانه‌ای را معکوس کردند. وی در مورد پروژه درج قیمت تولیدکننده روی کالا اظهار داشت: از دی ماه سال گذشته این کار آغاز شد و هدف از درج قیمت تولیدکننده روی کالا این بود که مرز قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده شفاف شود لذا درج قیمت تولیدکننده روی کالا اقدام بسیار مناسبی در جهت کاهش قیمت‌ها بود که قیمت ۸ هزار قلم کالا با انجام این پروژه کاهش یافت فایده‌های مربوط به آن در رسانه‌ها منتشر شده است. وزیر صنعت، معدن و تجارت در مورد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی بیان داشت: در چند ماه گذشته هم ارز واردات نهاده‌های ۴۲۰۰ تومانی وجود داشت و واردات حذف شد و هم ارز ۴۲۰۰ تومانی نرخ محاسبه تعرفه واردات حذف شد. بنابراین اصلاح ارز ۴۲۰۰ تومانی در این دو مورد باعث افزایش قیمت‌ها در بازار شد. فاطمی‌امین بیان داشت: سامانه ۱۲۴ سازمان حمایت یک سامانه مرجع محسوب می‌شود که در حال حاضر قیمت ۱۰ هزار قلم کالا در آن ثبت شده است لذا سقف قیمت برای هر کالایی قیمت درج شده در این سامانه است و هیچ تولیدکننده‌ای نباید در بازار قیمتی بیش از آنچه که برای کالایی در این سامانه اعلام می‌شود را عرضه کند. وی در مورد خودروهایی وارداتی که در گمرک دیو شده است، گفت: تعدادی خودرو بدون ثبت سفارش از سال گذشته در گمرکات وجود دارد که ما هیچ برنامه‌ای برای واردات این خودروها نداریم. زمانی خودرو امکان خریدی از گمرکات دارد که ثبت سفارش شود بنابراین اگر مدتی از زمان نگهداری این خودروها در گمرکات بگذرد این خودروها به املاک تملیکی می‌رود و ما نیز هیچ برنامه‌ای برای واردات آنها نداریم زیرا همان‌طور که گفته شده فیویدی برای واردات خودرو در نظر گرفته شده مبنی بر اینکه واردات خودرو همراه با انتقال تکنولوژی آنها باشد. وی با انتقال این خودروها به بورس کالا درج قیمت خودرو نیز در بحث قرعه‌کشی خودرو نیز بیان داشت: در سیستم جدید قرعه‌کشی خودرو ما اقدام خاصی انجام نداده‌ایم بلکه دو سامانه‌ای که قبلاً موجود بود را ادغام کردیم و در مجموع یک سامانه برای ثبت‌نام خودرو قرار دادیم.

نیم‌نگاه

بررسی آماری بانک مرکزی نشان می‌دهد:

رکورد شکنی چک‌های برگشتی همگام با تورم

آرمان ملی: بانک مرکزی در آخرین گزارش خود که در خصوص مبادلات بانکی در اردیبهشت میزان چک‌های برگشتی را ۶۱۳ هزار فقره عنوان کرده که به لحاظ تعداد و مبلغ رشد ۹.۲۹ و ۳.۶۵ درصدی را به همراه داشته است در واقع این رشد چک‌های برگشتی در حالی در اردیبهشت ماه روند رشد قابل توجهی را داشته که در خرداد با توجه به رکورد شکنی تورم قطعاً باید در انتظار افزایش چند برابری چک‌های برگشتی باشیم موضوعی که نشان دهنده التهاباتی است که در مبادلات تجاری و روزمره رقم خورده و تورم انتظاری باعث حرکت نقدینگی به حوزه‌های سرمایه‌ای را رقم زده است. بر اساس این گزارش، تازه‌ترین آماری که بانک مرکزی از جریان مبادلات چک منتشر کرده است، نشان می‌دهد که در اردیبهشت ماه سال جاری حدود ۷.۶ میلیون فقره چک به ارزشی بیش از ۲۷۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان مبادله شده است که از نظر تعداد و مبلغ به ترتیب ۹.۲۹ و ۳.۴۹ درصد نسبت به فروردین ماه افزایش دارد. از سوی دیگر، حدود ۷.۵ میلیون فقره با ارزشی حدود ۲۴۰ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان از چک‌های مبادله‌ای وصول شده است که از نظر تعداد و مبلغ به ترتیب ۲۰ و ۲.۴۷ درصد افزایش دارد. در کنار چک‌های وصولی حدود ۶۱۳ هزار فقره چک هم برگشت خورده که از نظر تعداد و مبلغ چک‌های برگشتی به ترتیب با ۹.۲۹ و ۳.۶۵ درصد افزایش داشته است. البته، در ماه مذکور از کل تعداد و مبلغ چک‌های مبادله شده به ترتیب ۸.۹ و ۰.۱۲ درصد کاهش شده که این نسبت در اردیبهشت سال ۱۴۰۰ به ترتیب برابر ۹ و ۰.۱۱ درصد بوده است. همچنین در این مدت، در استان تهران حدود ۲ میلیون فقره چک با ارزشی بیش از ۱۳۶ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان مبادله شده که بیانگر صدرنشینی استان تهران در مبادله چک در سطح کشور است. چک‌های وصول شده در تهران حدود ۸.۱ میلیون فقره به ارزشی بالغ بر ۱۲۱ هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان و چک‌های برگشتی حدود ۱۲۶ هزار فقره به ارزشی حدود ۱۴ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان گزارش شده است. علاوه بر این، در اردیبهشت ماه امسال بیش از ۵۹۴ هزار فقره چک به ارزشی بالغ بر ۲۳ هزار میلیارد تومان به دلایل کسری با فقدان موجودی در برگشت خورده که در واقع از نظر تعداد ۱.۹۷ و از نظر ارزش نیز ۰.۹۶ درصد از کل چک‌های برگشتی به دلایل کسری با فقدان موجودی بوده است.

بازتاب

واکنش کارشناسان به تورم خردادماه:

دلایل رکورد شکنی تورم در کسری بودجه ساختاری است

آرمان ملی: همزمان با انتشار گزارش بانک مرکزی از تغییرات تورمی و رسیدن نرخ تورم به ۵۲/۲ درصدی فضای اظهار نظرات در خصوص دلایل این رکورد شکنی تاریخی داغ شد و در حالی‌که برخی سعی دارند تا حداقل بخشی از این رشد را به گردن رشد قیمت‌ها در بازار جهانی و البته اصلاحات اقتصادی دولت بیندازند و حتی رئیس سازمان برنامه و بودجه در آخرین اظهارات خود از عدم هرگونه استقراض در ۸ ماهه فعالیت دولت خبر داده که در راستای کنترل نرخ تورم رقم خورده اما قریب به اتفاق کارشناسان دلایل این رکورد را رشد نقدینگی و همچنین کسری بودجه ساختاری عنوان می‌کنند. در این رابطه علی مروی کارشناس اقتصادی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی می‌گوید: اگر رشد نقدینگی مهار شده بود، حذف ارز ۴۲۰۰ صرفاً مستخرج از افزایش قیمت تنگ‌نای کالاهای مشمول می‌شد و اتفاقاً قیمت بقیه کالاها را کاهش می‌داد. نسبت دادن تورم‌های بالا به حذف ارز ۴۲۰۰ خطرناک است چون ممکن است ذهن سیاستگذار را از مہار عوامل اصلی ایجاد تورم منحرف کند.

تورم فعلی نتیجه تخصیص ارز

ترجیحی است همچنین تیمور رحمانی اقتصاددان نیز در صفحه شخصی خود در فضای مجازی در رابطه با دلایل تورم خرداد ماه گفت: در خرداد ۱۴۰۱ نرخ تورم ماهانه مرکز آمار ایران به ۱۲.۲ درصد رسید که رقم بی‌سابقه‌ای برای تورم ماهانه است. وی در ادامه افزود: این تورم هنوز اثر افزایش اخیر نرخ ارز را در خود منعکس نکرده و سه همین دلیل در ماه‌های بعد نیز هنوز تورم قابل توجه خواهد بود گرچه به‌طور محسوسی می‌تواند پایین‌تر باشد. واضح است که عامل اصلی افزایش شدید تورم ماهانه در دو ماه اخیر شوک حذف ارز ترجیحی و انتظارات تورمی شکل گرفته حول آن است. وی گفت: اگرچه ظاهر مسأله آن است که این تورم ناشی از حذف ارز ترجیحی است اما واقعیت آن است که این تورم همان زمانی ایجاد شد که تصمیم به ایجاد ارز ۴۲۰۰ گرفته شد و اکنون با باید به تداوم یک تورم متوسط بالاترین می‌دادیم یا یک شوک موقتی تورم. دیر و زود داشت اما سوخت و سوز نداشت.